

РЕШЕНИЕ

№ 21275

гр. София, 28.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 7 състав, в публично заседание на 27.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маруся Йорданова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **2012** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.
Образувано е по жалба на С. П. Б., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – Б., с което е потвърдено Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б.
С потвърденото разпореждане, на основание чл. 114, ал. 5 от КСО, е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С. П. Б. от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по заявление-декларация по чл. 50 от КСО за м. 11.2025 г. в размер на 1 077,00 лв. – главница, с дължимо вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г., издадено на основание чл. 114, ал. 3 от КСО, съгласно което С. П. Б. следва да възстанови сума в размер на 40 791,11 лв., от които 35 480,14 лв. – главница и 5 310,97 лв. – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането. Към 01.12.2025 г. задължението е в размер на 35 951,18 лв., от които 21 596,43 лв. – главница, 5 310,97 лв. – лихва и 9 043,78 лв. – допълнително начислена лихва към датата на разпореждането.
В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност, немотивираност и необоснованост на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане. Твърди се, че обезщетенията са изплатени въз основа на законосъобразно подадени болнични листове и удостоверения. Сочи се, че е работила по реален трудов договор, изпълнявала е трудовите си задължения и е получавала възнаграждение по банков път. Навеждат се доводи, че НОИ не е извършил проверка на място, не е поискал документи и не е доказал твърденията си за липса на трудова дейност, както и че не е

установена недобросъвестност от нейна страна. В жалбата се поддържа още, че са допуснати нарушения на чл. 35 и чл. 36 от АПК, тъй като не била установена фактичката обстановка и не били събрани служебно необходимите доказателства. Твърди се нарушение на чл. 59, ал. 2 от АПК поради липса на мотиви, неправилно приложение на чл. 114 от КСО, както и незаконосъобразно прихващане, доколкото жалбата спирала изпълнението. Сочи се и нарушение на принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК с оглед удържане на обезщетение, представляващо единствен доход. Искането до съда е за отмяна на оспореното решение и на потвърденото с него разпореждане. В заключение са направени още искания за прекратяване на всички действия по прихващане на обезщетенията, за признаване, че обезщетенията са получени добросъвестно, както и за присъждане на разноски.

В съдебно заседание жалбоподателката не се явява и не се представлява.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – Б., не се явява и не изпраща представител. Чрез процесуалния си представител – главен юрисконсулт П., е депозирал становище, в което оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа, че оспореното решение и потвърденото с него разпореждане са издадени от компетентни органи, в предвидената от закона форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалния закон. Позовава се на съдебна практика по сходни казуси на АССГ.

Административен съд София-град, след като анализира поотделно и в съвкупност събраните и приети по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

С придружително писмо изх. № 1012-02-34-1/12.02.2026 г. директорът на ТП на НОИ – Б. е изпратил до Административен съд София-град жалбата на С. П. Б., заведена в ТП на НОИ – Б. с вх. № 1012-02-34/09.02.2026 г., ведно със заверено копие от административната преписка.

С Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО на ТП на НОИ – Б. на С. П. Б. е разпоредено да възстанови сума в размер на 40 791,11 лв., представляваща парично обезщетение поради общо заболяване и парично обезщетение за бременност и раждане, от които 35 480,14 лв. – главница и 5 310,97 лв. – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането.

Установява се, че Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. е било предмет на административен и съдебен контрол. С Решение № 1040-02-106/25.09.2023 г. директорът на ТП на НОИ – Б. е отхвърлил жалбата на С. П. Б. и е потвърдил разпореждането. Последното е било оспорено пред Административен съд София-град, като с Решение № 25098/27.11.2024 г., постановено по адм. дело № 5079/2024 г. по описа на Административен съд София-град, жалбата е отхвърлена. С Решение № 7974/17.07.2025 г., постановено по адм. дело № 2551/2025 г. по описа на Върховния административен съд, решението на Административен съд София-град е оставено в сила. Ето защо към датата на издаване на процесното Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. задължението на С. П. Б. към ДОО е било установено с влязъл в сила административен акт.

От административния орган е посочено още, че Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. е връчено лично на задълженото лице на 26.07.2023 г., като в 14-дневния срок от получаването му дължимата сума не е погасена доброволно.

На 01.12.2025 г. е издадено Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. (л.11 от делото) от Р. К. – ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ – Б., с което на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С. П. Б. от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по заявление-декларация по чл. 50 от КСО за м. 11.2025 г. в размер на 1 077,00 лв. – главница, с дължимо вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г.

В разпореждането е посочено, че към настоящия момент длъжникът има изискуемо вземане от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по заявление-декларация по чл. 50 от КСО за периода 11.2025 г. в размер на 1 077,00 лв. Посочено е още, че към 01.12.2025 г. е погасена част от задължението в размер на 13 883,71 лв., като остатъкът от задължението към същата дата е 35 951,18 лв., от които 21 596,43 лв. – главница, 5 310,97 лв. – лихва и 9 043,78 лв. – допълнително начислена лихва към датата на разпореждането. На основание чл. 113 от КСО е посочено, че законна лихва се дължи до окончателното погасяване на главницата.

Срещу Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. С. П. Б. е подала жалба по административен ред. Последната е разгледана от директора на ТП на НОИ – Б., който с Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г. я е отхвърлил като неоснователна и е потвърдил оспореното разпореждане. Решението е подписано за директор на ТП на НОИ – Б. от С. Р., съгласно Заповед № 1016-40-823/08.08.2025 г. на управителя на НОИ (л.19 от делото).

С оспореното решение директорът на ТП на НОИ – Б. е възприел извода на издателя на разпореждането, че са налице законовите условия за прихващане. Посочено е, че задължението на жалбоподателката към ДОО е установено с влязъл в сила акт и не е изпълнено доброволно, а към момента на прихващането същата има изискуемо парично вземане от ДОО за обезщетение за бременност и раждане за м. 11.2025 г. Прието е, че насрещните вземания са парични, определени по основание и размер и подлежат на прихващане по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО.

Административният орган е изложил и мотиви относно приложимостта на чл. 114а от КСО, като е приел, че предвидената в тази разпоредба защита на паричните обезщетения и помощи, изплащани по КСО, не изключва възможността за прихващане, когато се събира вземане на държавното обществено осигуряване и са налице предпоставките на чл. 114, ал. 5 от КСО.

Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г. (л.8 от делото) е оспорено пред съда с жалбата от 09.02.2026 г., по която е образувано настоящото производство.

При така установената фактическа обстановка настоящият състав на Административен съд София-град, като извърши по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК цялостна проверка за законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Жалбата е подадена от надлежна страна, адресат на оспорения административен акт, при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на съдебен контрол акт по смисъла на чл. 118 от КСО и в законоустановения срок, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореното Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г. е издадено от компетентен административен орган, при упражняване на правомощията по чл. 117, ал. 3 от КСО. Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „д“ от КСО пред ръководителя на съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт се обжалват разпорежданията за прихващане по чл. 114, ал. 5 от КСО. Видно от оспореното решение, същото е подписано за директор на ТП на НОИ – Б. от С. Р., съгласно Заповед № 1016-40-823/08.08.2025 г. на управителя на НОИ.

Потвърденото с решението Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. също е издадено от компетентен орган – Р. К., ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ – Б., на която законът предоставя правомощие да извършва прихващане по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО.

Актовете са издадени в предвидената от закона писмена форма. В тях са изложени фактическите и правните основания за издаването им, посочени са размерът на вземането на лицето от ДОО, основанийето за съществуването му, както и насрещното задължение на жалбоподателката към държавното обществено осигуряване. Посочени са конкретните разпореждания, размерът на

установеното задължение, остатъкът към датата на прихващането и размерът на прихванатото вземане. Ето защо съдът не споделя довода за немотивираност на оспореното решение.

Съгласно чл. 114, ал. 1 от КСО недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата по чл. 113 от КСО. Съгласно чл. 114, ал. 3 от КСО за възстановяване на сумите по ал. 1 и ал. 2 длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на ДОО в съответното териториално поделение на НОИ, или друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението, издава разпореждане, което подлежи на доброволно изпълнение в 14-дневен срок от връчването му.

Разпоредбата на чл. 114, ал. 5 от КСО урежда способите за принудително събиране на дължими суми по разпореждания, които не са погасени доброволно в срока по ал. 3 и ал. 4. Тези суми подлежат на принудително изпълнение по реда на чл. 110, ал. 5, т. 1 от КСО, по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс или чрез прихващане от изискуеми вземания на осигурения от държавното обществено осигуряване. Прихващането се извършва с разпореждане на длъжностното лице, на което е възложено ръководството на контрола по разходите на държавното обществено осигуряване в съответното териториално поделение на Националния осигурителен институт, или на друго длъжностно лице, определено от ръководителя на поделението.

По естеството си прихващането по чл. 114, ал. 5 от КСО представлява специален способ за принудително събиране на установени вземания на държавното обществено осигуряване. Материалноправните предпоставки за приложението му са наличие на установено и непогасено доброволно задължение към ДОО, наличие на изискуемо вземане на осигуреното лице от ДОО, насрещност и еднородност на вземанията.

В конкретния случай тези предпоставки са налице.

С Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г. е установено задължение на С. П. Б. за възстановяване на суми към ДОО. Това разпореждане е било предмет на административен и съдебен контрол и е влязло в сила, като жалбата срещу него е отхвърлена с решение на Административен съд София-град, оставено в сила с окончателно решение на Върховния административен съд. Същото е било връчено на жалбоподателката, като в законоустановения 14-дневен срок дължимата сума не е погасена доброволно.

Следователно е налице установено, ликвидно и изискуемо вземане на държавното обществено осигуряване спрямо жалбоподателката, което не е било доброволно изпълнено. Именно това е предпоставката, при наличието на която административният орган може да пристъпи към предвидените в чл. 114, ал. 5 от КСО способности за принудително събиране, включително чрез прихващане от изискуеми вземания на осигуреното лице от ДОО.

Същевременно от доказателствата по административната преписка се установява, че към датата на издаване на Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. С. Б. има изискуемо вземане от ДОО, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по заявление-декларация по чл. 50 от КСО за м. 11.2025 г. в размер на 1 077,00 лв. Двете вземания са насрещни, еднородни – парични, и определени по основание и размер.

При това положение правилно административният орган е приел, че са изпълнени предпоставките за извършване на прихващане по чл. 114, ал. 5 от КСО.

Неоснователни са доводите в жалбата, че липсва доказана недобросъвестност и че обезщетенията са били получени въз основа на редовно подадени болнични листове и удостоверения. Тези възражения са относими към законосъобразността на Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г., с което е установено задължението за възстановяване на получени суми към ДОО. Посоченото разпореждане е влязло в сила и не е предмет на настоящото съдебно

производство, поради което в рамките на този спор съдът не може повторно да преценява дали жалбоподателката е упражнявала реална трудова дейност, дали е получавала възнаграждение по банков път, дали са били налице предпоставки за изплащане на първоначалните обезщетения, както и дали е била добросъвестна при получаването им. Предмет на съдебен контрол е единствено законосъобразността на прихващането, извършено с Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г., потвърдено с Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г.

Неоснователно е и възражението, че подадената жалба спира изпълнението. Съгласно чл. 117а, ал. 1 от КСО обжалването на разпорежданията по чл. 117, ал. 1, т. 2 от КСО, каквото е процесното, не спира изпълнението им. Ето защо самото оспорване на разпореждането не е пречка за реализиране на предвидения в чл. 114, ал. 5 от КСО способ за прихващане.

Неоснователно е и позоваването на принципа на съразмерност по чл. 6 от АПК с оглед характера на прихванатото вземане като парично обезщетение за бременност и раждане. Разпоредбата на чл. 114а, ал. 1 от КСО предвижда, че върху паричните обезщетения и помощите, изплащани по този кодекс, не могат да се налагат запори по реда на ГПК и ДОПК или да се извършват други удържки освен за задължения към държавното обществено осигуряване и за задължения за издръжка, както и при прихващане на суми по реда на чл. 114, ал. 5 от КСО. Следователно закрилата на тези обезщетения не е абсолютна, а самият закон допуска прихващане, когато насрещното задължение е към ДОО и са налице предпоставките на чл. 114, ал. 5 от КСО. Поради това извършеното прихващане не противоречи на принципа на съразмерност, а представлява предвиден от закона способ за събиране на вземане на държавното обществено осигуряване.

Не се установяват и твърдените нарушения на чл. 35 и чл. 36 от АПК. Административният орган е изяснил относимите към настоящото производство обстоятелства – наличието на влязло в сила разпореждане за възстановяване на суми, липсата на доброволно изпълнение, размера на остатъчното задължение и наличието на изискуемо вземане на жалбоподателката от ДОО. За законосъобразността на процесното прихващане не е било необходимо органът отново да събира доказателства относно реалното полагане на труд, наличието на осигурително правоотношение или добросъвестността при получаване на първоначално изплатените обезщетения, тъй като тези обстоятелства са относими към друг административен акт, който не е предмет на настоящия съдебен контрол.

Съдът намира, че не са налице и основания да се приеме, че оспореното решение е необосновано. В него са обсъдени релевантните за производството факти и е направена преценка за приложението на чл. 114, ал. 5 от КСО. В рамките на настоящия спор административният орган не е бил длъжен да обсъжда повторно всички обстоятелства, свързани с първоначалното възникване на задължението за възстановяване, доколкото същото е установено с влязъл в сила административен акт.

Предвид изложеното съдът приема, че оспореното Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г. на директора на ТП на НОИ – Б. и потвърденото с него Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. са валидни, издадени от компетентни органи, в предвидената форма, при спазване на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалния закон и целта му.

Жалбата като неоснователна следва да бъде отхвърлена.

С оглед изхода на спора на жалбоподателката не се дължат разноски. От ответника не са претендирани разноски, поради което съдът не дължи произнасяне в този смисъл.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 7-ми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. П. Б., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] срещу Решение № 1040-02-11/15.01.2026 г. на директора на ТП на НОИ – Б., с което е потвърдено Разпореждане № РП-3-02-02101150/01.12.2025 г. на ръководителя на контрола по разходите на ДОО при ТП на НОИ – Б., с което на основание чл. 114, ал. 5 от КСО е разпоредено да се прихване изискуемо вземане на С. П. Б. от държавното обществено осигуряване, представляващо парично обезщетение за бременност и раждане по заявление-декларация по чл. 50 от КСО за м. 11.2025 г. в размер на 1 077,00 лв. – главница, с дължимо вземане по Разпореждане № РВ-3-02-01392659/13.07.2023 г., издадено на основание чл. 114, ал. 3 от КСО, съгласно което С. П. Б. следва да възстанови сума в размер на 40 791,11 лв., от които 35 480,14 лв. – главница и 5 310,97 лв. – лихва, начислена към датата на издаване на разпореждането, като към 01.12.2025 г. задължението е в размер на 35 951,18 лв., от които 21 596,43 лв. – главница, 5 310,97 лв. – лихва и 9 043,78 лв. – допълнително начислена лихва към датата на разпореждането.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: